

ŠTO SU POTEŠKOĆE U UČENJU?

Djeca s teškoćama u učenju najčešće su osobe prosječne ili natprosječne inteligencije. Poteškoće u učenju mogu utjecati na sposobnosti čitanja, pisanja, govora ili matematičkog računanja, a mogu ometati i društvene vještine. One mogu utjecati na jedno ili više razvojnih područja. Djeca s tim poteškoćama mogu s određenim vrstama zadataka imati značajne probleme dok pri drugim vrstama mogu nadmašiti ostale. Poremećaj pažnje i hiperaktivnost ponekad se javljaju uz poteškoće u učenju, ali to nije pravilo.

Poteškoće se ne mogu izliječiti niti se može očekivati da će same nestati. Međutim, djeci se može pomoći kako te nedostatke nadoknaditi, odnosno kako ih čak i sasvim nadvladati.

Kako prepoznati poteškoće u učenju?

Školska djeca

Prisutne su poteškoće u:

- o Držanju olovke, pisanju, crtanju ili precrtavanju oblika
- o Učenju novih pojmova, izgovaranju cjelovitih rečenica
- o Razumijevanju pročitano
- o Prepričavanju tekstova, pamćenju novoprimljenih informacija
- o Usmenom ili pismenom izražavanju misli
- o Rješavanju matematičkih zadataka u skladu sa svojom dobi
- o Urednom i organiziranom vođenju bilježnica
- o Praćenju uputa i naloga
- o Prelasku s jedne aktivnosti na drugu
- o Učenju novih vještina
- o Igri s vršnjacima te razumijevanju i pridržavanju pravila društvenih igara
- o Moduliranju glasa (može pričati glasno ili monotono...)
- o Samopouzdanju

Adolescenti

Prisutne su poteškoće u:

- o Razumijevanju pročitano, osnovnim vještinama (primjerice: čitanju, računanju)
- o Izražavanju misli usmeno ili pismeno, praćenju uputa
- o Gramatički ispravnom usmenom ili pismenom komuniciranju
- o Organiziranosti i zadržavanju aktivnosti
- o Snalaženju u prostoru, pamćenju i pridržavanju vremenskih rokova
- o Slaganju s vršnjacima
- o Samopouzdanju

Uz navedene poteškoće, djeca s poteškoćama u učenju mogu i:

- o Biti emocionalno i socijalno nezrelja ("djetinjasta") od očekivanog za njihovu dob
- o Biti neodlučna, impulzivna, lako frustrirana, osjetljiva, sramežljiva i povučena
- o Poznavati pravila, ali ih se ne pridržavati
- o Ostvarivati slab kontakt očima
- o Gurati, hrvati i dodirivati druge bez nekog razloga

Motivacija, emocija ili spoznaja?

Učenici s poteškoćama u učenju su svakodnevno suočeni s vlastitim neuspjehom i motiv za učenjem je u nezaustavljivoj silaznoj putanji te se tijekom školovanja odvađa od samog procesa učenja i vezuje uz ocjene (a one su ionako loše!). Takav smjer motivacije donosi mnogo negativnih emocija s lošom slikom o sebi i razvijenim širokim spektrom neprihvatljivog ponašanja (agresivno i nasilno, pasivno, iritirajuće, klaunovsko).

– Svako dijete radije će biti smatrano LOŠIM nego GLUPIM.

Ovaj je princip posebno istinit i primjenjiv kod adolescenata. Kada se suoče s izborom, većina djece više voli da ih se smatra onima koji ometaju, koji su neposlušni ili ne poštuju druge, nego nekompetentnima ili nesposobnima. Dakle, ključ uspješnog motiviranja djeteta jest izbjegavanje stvaranja osjećaja kod djeteta da je "glupo" i "nesposobno".

– Djeca s poteškoćama učenja ističu se svojim traženjem upravo suprotnog od onoga što trebaju. Djeca s poteškoćama u učenju često neprimjereno procjenjuju situaciju te razvijaju nedjelotvorne strategije privlačenja pažnje i pomoći. Vrlo često dijete koje želi zadovoljiti neku od svojih potreba (primjerice: da se osjeća prihvaćeno) iskazivat će to ometanjem drugih (npr.: zanovijetanje, traženje pažnje i dr.). Bitno je biti svjestan toga te primjereno prilagoditi svoje ponašanje.

– Bol koju djeca s problemima uzrokuju nikad nije veća od one koju osjećaju. Djeca koja prolaze kroz probleme kod kuće ili u školi često se osjećaju bespomoćno ili povrijeđeno. Njihov je odgovor na ovaj osjećaj često neprimjeren ... počnu ometati i ponašati se bez poštovanja prema drugima. Važno je da roditelji i stručnjaci budu svjesni da takvo ponašanje proizlazi iz povrijeđenosti radi odbacivanja, izolacije i straha kojeg dijete osjeća. Stoga, najefikasnija je strategija da se pokuša djelovati na uzroke tih osjećaja ... a ne da se jednostavno pokuša promijeniti ponašanje.

POMOĆ UČENICIMA S POTEŠKOĆAMA U UČENJU

Djeca s poteškoćama u učenju zahtijevaju posebnu pozornost u procesu odgoja i obrazovanja. Nužno je stoga osigurati im posebnu brigu u vrijeme školovanja.

Prilagođavanjem metoda rada, individualiziranim pristupom, zaobilazi se osjećaj bespomoćnosti, očajja i izgubljenosti, a ostvaruje se osjećaj zaštićenosti i sigurnosti.

Prilagođeni program

Prilagođeni program uključuje prilagodbu sadržaja: sadržaji se prilagođavaju djetetovim mogućnostima pa npr. prilagodba iz matematike može značiti da učenik sa posebnim potrebama množi samo sa jednoznamenkastim i dvoznamenkastim brojevima, dok vršnjaci (prema nastavnom planu i programu) množe sa peteroznamenkastim brojevima i sl.

Individualizirani pristup

Individualizirani pristup se ne odnosi na sadržajnu prilagodbu već na prilagodbu načina rada i zahtjeva prema učeniku:

- zahtjevi s obzirom na samostalnost učenika
- zahtjevi s obzirom na vrijeme rada
- zahtjevi obzirom na način rada
- zahtjevi s obzirom na provjeravanje
- zahtjevi s obzirom na aktivnost

Pripremila: Tatjana Dupor, prof. defektolog - psihoterapeut
stručni suradnik, OŠ Kustošija
učitelj defektolog, OŠ Nad lipom
e-mail: dupor.tatjana@gmail.com
tel:01/375 0307